

LIST ZA SLOVENCE V SEVEROZAPADU ZEDINJENIH DRZAV. GLASILO S. K. P. DRUZBE.

Letnik III.

CALUMET, MICHIGAN, Nov. 29 1918.

Štev 37

Anglija nadaljuje z razro- jenjem nemške mornarice.

True translation filed with the post
master at Calumet Michigan on Nov 29
1918 as required by the act of Oct 6 1917.

Harwich, Anglija, 25. nov. —
Upravnost Sir Erick Geddes,
velika lorda admiralstva, se je
zopet vdalo 28 nemških
mornaric. To je bilo do sedaj
stevio številu submarink, ki se je
v tem podalo. Med temi je bilo
več velikih submarinov in štirje
krizark, en submarine je bilo
preko 350 nog do nog dolgih. Med
nemškimi podmornicami je bila tu
tudi 153 Deutschland. Na njej
bila ujetja, ko je bil 30. sept. tor-
pedovan in pogrezen amerikan-
ski torpom parnik Ticonderoga,
ki je podmornica najprej
potekala v Kiel, ko se je vrnila
na morski potovanja po mor-
ju, katerim se pa izkrcala v Har-
richu.

Deutschland je bila po mornarici
ki je pred sovražnostmi med
Ameriko in Nemčijo služila kot
nemška ladja. Po napovedi vojn-
e je bila z več drugimi pod-
mornicami ujenega tipa spremen-
jena v vojno ladjo.

Bošnjaki se hočejo združiti s Srbijo.

True translation filed with the post
master at Calumet Michigan on Nov 29
1918 as required by the act of Oct 6 1917.

Bazel, 25. nov. — Bosniška na-
rodna vlada je poslata poslanico
na srbskega prestolonaslednika
Aleksandra, v kateri zahteva, da se
Bosnia in Hercegovina nemudoma
združi s srbskim kraljestvom
pod vrhovno vladu dinastije Kar-
agićev, v kateri je prestojo-
naslednik sedaj vladajoča glava.

Strassburg burno pozdravi Francoze.

True translation filed with the Post
master at Calumet Michigan on Nov 29
1918 as required by the act of Oct 6 1917.

Strassburg, 26. nov. — Med ve-
likanskim navdušenjem 300,000
prebivalcev je v nedeljo slavil
svoj rojstnik v mesto Strassburg
general Gouraud na čelu četrte
francoske armade. Nikdar še ni
bila nobena armada tako znago-
slavno pozdravljenja.

V pondeljek popoldne pa se je
izvršil obred uhoda, pri katerem je
maršal Foch v imenu Francoske
in zaveznikov vzel mesto v svojo
posest.

Reokupacija Alzacije — Lorene
od strani francoskih čet je bila
spremljana od rastočega navdu-
šenja prebivalstva, čem bolj pro-
dirajo v notranjost proti Remu.
Čim bliže stare nemške meje,
tem večje je veselje in manifes-
tacije so vprav slike.

Chateau Salin, Metz in Saarburg
v Loreni, Muehlhaus, Colmar in
Zabern so z odprtimi rokami spre-
jeli svoje "osvoboditelje." Po celi
provinciji so mala mesta, vasi in
sele pokazala, da se njihova lojal-
nost do Francije v dolgih letih
razdržala in ločitve ni zmanjša-
la, ampak da se je celo povečala.

Na Nemškem se pripravlja nova revolucija.

Amsterdam, 27. nov. Iz Belina
se poroča, da je prišel general von
Marwitz, bivši adjutant nemške-
ga cesarja in poznejne poveljnik
armade, ki je oblegovala Verdnn.
z precej močno vojaško silo v
Treves. Nemčija in da se priprala
za proti revocijo.

Berlin, 27. nov. — Pri shodu
vojaškega, delavskega in kmet-
skega sveta, ki zastopajo mesto
Bremen, Hanover, Hamburg
Osnabruck, Wilhelmshaven in
drugi manjša mesta v provincijah
Hanover in Schleswig-Holstein.

Associated Press lahko objavi

je dejstvo cesarja, da Amerika in za-
vezniki ne smijo izgubiti niti enega
dneva, da pridejo na pomoč
narodu, tekočen je položaj. Ena
mojih glavnih skrbiv med vojno je
bila dobiti živeža za vojake in na-
rod. Vkljub vsemu trudu ni nič več
ostalo. Ako Amerika in zavezni-
ci tega kmalu ne izpozna, bo tu za-
vladal grozno ponanjanje vteknu-
par tednov. Jaz sem storil vse, kar
je bilo v moji moći in več nisem
morebiti storiti. Ako ne bosta hrata
in premog kmalu dospela sem, bodo
mo v kratkem imeli na Dunaju
velike nemire, one nemire iz Ru-
sije, katerim pravimo bolševizm.

Med razgovorom z poročeval-
cem Associated Press bivši cesar
ni pokazal niti najmanjo mržnjo
masproti Ameriki ali zaveznikom.
Pred odhodom poročevalca ga je
vprašal, če je predsednik Wilson
zdrav.

Glede prihodnosti — ker o pre-
teklosti ne morem govoriti — mo-
rem reči samo to, da čutim, da
sem vedno storil svojo dolžnost.
Upam pa, da bo mir prinesel bla-
gostanje, srečne dneve in boljšo
zastopnost med narodi.

Bošnjaki se hočejo združiti s

Srbijo.

True translation filed with the post
master at Calumet Michigan on Nov 29
1918 as required by the act of Oct 6 1917.

Bazel, 25. nov. — Bosniška na-
rodna vlada je poslata poslanico
na srbskega prestolonaslednika
Aleksandra, v kateri zahteva, da se
Bosnia in Hercegovina nemudoma
združi s srbskim kraljestvom
pod vrhovno vladu dinastije Kar-
agićev, v kateri je prestojo-
naslednik sedaj vladajoča glava.

Strassburg burno pozdravi Francoze.

True translation filed with the Post
master at Calumet Michigan on Nov 29
1918 as required by the act of Oct 6 1917.

Strassburg, 26. nov. — Med ve-
likanskim navdušenjem 300,000
prebivalcev je v nedeljo slavil
svoj rojstnik v mesto Strassburg
general Gouraud na čelu četrte
francoske armade. Nikdar še ni
bila nobena armada tako znago-
slavno pozdravljenja.

V pondeljek popoldne pa se je
izvršil obred uhoda, pri katerem je
maršal Foch v imenu Francoske
in zaveznikov vzel mesto v svojo
posest.

Reokupacija Alzacije — Lorene
od strani francoskih čet je bila
spremljana od rastočega navdu-
šenja prebivalstva, čem bolj pro-
dirajo v notranjost proti Remu.
Čim bliže stare nemške meje,
tem večje je veselje in manifes-
tacije so vprav slike.

Na Nemškem se pripravlja nova revolucija.

Amsterdam, 27. nov. Iz Belina
se poroča, da je prišel general von
Marwitz, bivši adjutant nemške-
ga cesarja in poznejne poveljnik
armade, ki je oblegovala Verdnn.
z precej močno vojaško silo v
Treves. Nemčija in da se priprala
za proti revocijo.

Berlin, 27. nov. — Pri shodu
vojaškega, delavskega in kmet-
skega sveta, ki zastopajo mesto
Bremen, Hanover, Hamburg
Osnabruck, Wilhelmshaven in
drugi manjša mesta v provincijah
Hanover in Schleswig-Holstein.

Associated Press lahko objavi

je bila sprejet resolucija, ti sveti
strojijo za sedanjavo vladu in ob-
enem zahtevajo, da se sklice u-
stavna narodna skupščina. Ekstre-
misti ali skrajno radikalni socialisti
so bili popolnoma porazeni
pri tem shodu.

Vojaki so začeli prilagati iz-
fronte in oni, ki so prišli z nimi
v dotike so meneja, da so ti vojaki
vsaki čas pripravljeni vzdrževati
mir doma. Ti vojaki so se izrazili,
da večina vojaštva zavrača bolševi-
zmu v kakorškoli obliki. Drago
dobro znamenje je tudi, da so se
začele pri kazovati po mestu vojne
pruske zastave, ktere so 10. nov.
bile nadomeščene z rudečimi.

Med razgovorom z poročeval-
cem Associated Press bivši cesar
ni pokazal niti najmanjo mržnjo
masproti Ameriki ali zaveznikom.
Pred odhodom poročevalca ga je
vprašal, če je predsednik Wilson
zdrav.

Glede prihodnosti — ker o pre-
teklosti ne morem govoriti — mo-
rem reči samo to, da čutim, da
sem vedno storil svojo dolžnost.
Upam pa, da bo mir prinesel bla-
gostanje, srečne dneve in boljšo
zastopnost med narodi.

Predsednik se ne ozira na kritikovanje.

Washington, 27. nov. — Pred-
sednik Wilson ne polaga prav
nobene važnosti na kritikovanje
nježovega načrta nedeleti se ose-
no mirovne konference. Na ugo-
vre, da bi moral podpredsednik o-
pravljal predsednikove posle za
čas njegove odsotnosti, se je urad-
no izjavilo, da bo predsednik te-
kom svoje vožnje na morju, kjer
tudi med svojim bivanjem v Pa-
rizu opravljal svoja predsedniška
delavnosti tako, kakor je bi bil
dosedaj.

Dosedaj se ni bilo naznanjeno,
kdo bo spremjal predsednika na
mirovno konferenco. Skoro go-
tovo bo predsednik izdal popolno
načrt programa v ponedeljek ali
torek ko se zopet sestane kongres.

New York, 27. nov. — Pre-
sednik bo potoval na parnike.

Washington, kjer se sedaj prenav-
ljajo v Hobokenu. Pričakuje, se
da bodo predsednik in mirovna
delegacija odpotovali v torek po-
poldne. Parnik bo sprempljan od
vojne ladje Pennsylvania in dveh
novih rušilcev. Na parniku bo
od en tisoč mornariških častnikov
in mož in bo dospel na svoj določen
kraj 19. dec.

Pariz, 27. nov. — Predsednik
Wilson se bo izkreal v Brestu,
kjer bo sprejet od kabinete in
spremljan v Pariz, kjer se bo
sestal z francoskim predsednikom
Poincarem in drugimi uradniki
član zavezninskih vladi, ki se bodo
udeležili mirovne konference.

New York, 27. nov. — Predsednik
Wilson je izjavil, da bo izkreal v
Brestu, kjer bo sprejet od kabinete in
spremljan v Pariz, kjer se bo
sestal z francoskim predsednikom
Poincarem in drugimi uradniki
član zavezninskih vladi, ki se bodo
udeležili mirovne konference.

Zakladniški tajnik McAdoo
je resigniral.

True translation filed with the Post
master at Calumet Michigan on Nov 29
1918 as required by the act of Oct 6 1917.

Washington, Nov. 24. — Ned-
nada resignacija Wm. G. Mc-
Adoo kot zakladniškega tajnika in
glavnega železniškega ravnatelja

je vse Washingtonske uradnike
tako presenečila, da je malo kdo
misli na to, kdo bo njegov nasled-
nik. Ne zna se, bodo li predsednik
dal oboje službe eni osebi ali pa
jih bo razdelil med dve. Nekateri
menijo, da bo službo železniškega
ravnatelja prevzel kak drug član
predsedniškega kabineteta. V tem
slučaju se misli na vojnega tajnika
Baker ali pa tajnika notranjih za-
dev, Lane.

Med naslednike McAdoo-ja kot
zakladniškega tajnika se imenuje-
jo John Skelton Williams, W.R.
G. Harding, R.G. Leffingwell in
Paul Warburg.

McAdoo je danes izjavil, da on
ne bo nikogar priporočil predsed-
niku za svojega naslednika. Kot
vzrok svoje resignacije je McAdoo
navedel to, da mora svoje osebno
premoženje zboljšati.

Berlin, 27. nov. — Pri shodu
vojne, delavskega in kmet-
skega sveta, ki zastopajo mesto
Bremen, Hanover, Hamburg
Osnabruck, Wilhelmshaven in
drugi manjša mesta v provincijah
Hanover in Schleswig-Holstein.

Na Nemškem se pripravlja
nova revolucija.

Amsterdam, 27. nov. Iz Belina
se poroča, da je prišel general von
Marwitz, bivši adjutant nemške-
ga cesarja in poznejne poveljnik
armade, ki je oblegovala Verdnn.
z precej močno vojaško silo v
Treves. Nemčija in da se priprala
za proti revocijo.

Berlin, 27. nov. — Pri shodu
vojne, delavskega in kmet-
skega sveta, ki zastopajo mesto
Bremen, Hanover, Hamburg
Osnabruck, Wilhelmshaven in
drugi manjša mesta v provincijah
Hanover in Schleswig-Holstein.

Associated Press lahko objavi

je že misli odstopiti z 1. janu-
arja, tudi bo obdržal to službo še zana-
prej, dokler ne bo imenovan nas-
lednik.

Novi zakladniški tajnik bo pre-
vzel težko nalogo, da financira de-
želo v njevem prehodu iz vojnega
v mirnem stanju, kar bo zahtevalo
še najmanj dva posojila. Svetode-
vski čas pripravljen vzdrževati
vojne davščine.

Mr. McAdoo je kot zakladniški
tajnik imel \$12,000 letne plače.
Znano je, da so bili njegovi dru-
žinski stroški v zadnjih letih zelo
veliki. Ponovno je tajnik opozar-
jal na male plače, ki jih dohivajo
državni uradniki, vendar pa ni nik-
dar omnil svoje plače. Svojim
pomočnikom v železniški opravi je
načelnikom raznih oddelkov dovolil
po \$25,000 letne plače, dočim so
celo manjši uradniki prejemali od
\$12,000 do \$15,000.

Koliko je Amerika žrtvovala v vojni.

Washington. — General March je
objavil, da so bile skupne izgube
ameriške ekspedicije vojne sile
do 111. novembra, ko so sovraž-
nosti prenehale, 236,117. Med temi
so všeti ubiti, vstopili zadobljeni
in ran umrli, vstopili bolezni umr-
li, ranjeni, ujetniki in pogrešani.
Po teh razredih so izgube raz-
deljene sledče:

Ubijti in vstopili umrli 36,654

Vstopili bolezni umrli 14,811.

Iz drugih vzroku v umrli 2,204.

Ranjeni 179,626.

Smrtna 2,163.

Togresni 2,100.

Skupaj 236,117.

Stevilo od Nemcev ujetih Ameri-
kanec — malo več kot 2000 —
je zelo majhno v primeri z štev-
tom Nemcev, katere so Amerikan-
ci njeni in ki po Marchovem po-
ročilu znaša okrog 44.000. Dej-
stvo, da so Amerikanci vedno "na-
predovali" odkar so prišli v aktivni
boj, je gotovo povzročilo to
veliko razliko,

UMETNIK.

Vaška slika.

Sneg je pokrival polje, vseokol je bilo belo, da se je bleščalo v oči in jemalo vid. Nebo se je vedlo belo, v daljavi so ležale mangle. Mraz je bil in pod nogami je skrpal.

Vaški umetnik Mehej je stopal čez polje. Bil je človek-še ne baš poznih let, črnega obroza in velikih, čudnih oči. Eni so rekli, da je škilast, drugi pa so menili, da je samo včasih tako čudno pogleda, ker je božjasten. Kožuh je imel na sebi, tisti kožuh, ki so ga poznavali vsi, in so vedeli, da ga je posodoval po rajnem Martinku, ki je slikal stare kapelice in znamenja: Mehej ga je nosil vsej od Martinove nedelje, ko včasih zapade že prvi sneg, pa do Velike noči. Na glavi je imel Mehej črno kučmo; kodrasti lasje so se vili izpod nje. Na nogah je nosil tožke čevlje z velikimi golenicami, v rokah pa je imel lepo izrezljano palico; držal se je naprej, opiral se na palico in stopal počasi in varno kajti na hrušu je nosil tozor, čuden tovor — same "bogove". Izdeloval jih je sam in napolnil z njimi celo okolico in vso dolensko stran. Takoj je bilo mogoče spoznati Mehejev "bogove": na rejeni so bili vsi po enem: imeli so velike glave in debele roke, pod rano na prsih tri debele kapljekrvi, na kolenih zopet po tri rdeče keplje vštric; glave so imeli vsi nagnjene na desno stran, kot morata biti že po poročilu starih umetnikov, in nihče bi ne bil kupil "boga", če bim bila glava nagnjena na levo stran. Brado in lase je nekaterim naredil bolj rjava, drugim bolj črna, da so si kupci — kmetje iahko izvolili po svoj volji. To je bil umetnik Mehej. Učil se ni nikoli. V mladosti se je potopal brez dela. Ko je prišel v okolico Martinek, slikar — samouk slikat in popravljat različne stare slike v kapelicah in na polskih znamenjih in prenavljat slike sv. Florijana na boljših hišah, tedaj je zašel Mehej k njemu in gledal, kako slika. In tedaj se je tudi spomnil, da je bil še deček pri pastirjih, delal podobe iz ilovice in rezljal ove, mučke, pse in kozle ter druge živali iz primernih korenim, ki jih je našel v gozdu. Delal je za kratek čas, kot drugi, a vsi so ekli, da nene on to najlepše delati. Pa kaj je bilo Meheju za to! Kdo mu je dal kaj za to? Pomitali so take igrače v stran in le kakega posebno lepega konjička je prinesel v vas otrokom, da so žnjim vozili pese, se igrali po svoje, potomili mu noge in nazadnje pustili strto igračo na potu v vasi da so jo povozili vozovi v blato.... Kdo bi se trudil za take stvari!.... Nekoč so delali jaslice in Mehej je naredil iz lesa hlevček, ovce, pastirke, angleče, vse — še tri kralje na konjih. Vsi, so hvailili, da je lepo samo on ni bil zadovoljen: zdelo se mu je vse premrtno in razbil bi bil vse. V nedeljo je videl angleze v cerkvi videl je svetega Petra in svetega Jurja, pa sta bila kot živa — in zato je bil nezadovoljen, da na jaslicah ni življenja; razdril je jaslice že pred svetim večerom in posnetal vse v peč.... Vsem se je zdelo škoda, tudi njemu, a potolažil se je, da naredi druge, lepše, da bodo pastirci leteli, da bo vse, kot bi živel na sa, jihcah.

Zivel je pri vaškem mizarju, dolbel in delal misil in prenarejal. Vaški mizar je delal škrinje za neveste, omare, kolovrate. Vse to je Mehej lepšal z izrezljanimi podobami, na skrinje pa je nazarila rože, rdeče in zelene, in vsi so takoj govorili, da dela on najlepše take stvari. Vaški mizar pa mu je

dajal opoldne jesti in popoldne požrek žganja in je prodajal Mehejeve umotvore za svoje. Tako je bil Mehej se mlad — pa na vedel, kaj bi pravzaprav drugega počel. Ni mu dišato kako drugo delo: zdelo se mu je, da bi presedel cele dneve in rezljal, kogar bi mu veleni, a kaj drugača ni šlo. Ljudem je bilo žal mladega človeka, ki je pasel lenobo, in vabili so ga na delo. On je šel h krčmarju, kralj je dva dni drya in sekal v gozdu tri dni, potem pa vse zaprl, kar je prislužil. Tako je živel in postopal in bil povsod dolžan za pijačo.... Postajal je rad ob kapelicah in gledal sohe svetnikov, ki jih je bil izdelal že bogekdaj mrtvi umetnik. Celo v krčmi je s kmeti govoril o tem in grajal slabe "bogove", ki so stali tu in tam po polju od potih, in do katerih so imeli ljudje posebno zaupanje in spostovanje. V cerkvi je celo mašo gledal svetnike in angle v oltarjih in se čudil ljudem, ki so to naredili, in jih blagoval, da so imeli koga, ki jiu je pokazal in jih pončil. Zelo rad bi bil videl takega človeka, da bi vedel, kaj je, če je človek, kot so drugi ljudje. Slišal je, da takoj reči delajo v mestu, in Mih je jih gospod v mestu. Šel je pač in gledal znamenja ob cesti. Mnogo je videl lepih in mnogo takih, da se mu niso zdeli lepa pa ni vedel, ali zaradi starosti, ali sploh niso bila nikdar lepa.... Prisel je v mestu in hodil cel dan po cerkvah. Celo iz kamena je vikel podobe — kot žive. Mehej se ni mogel nagnjeti. Po oknih in po pročeljih so stale sohe, lepe, iz kamena, vsekot žive..... Ljudi, ki to delajo, ni videl in sploh ni mogol misliti, da so navadni ljudje.... Čez nekaj dni je prišel lačen iz mesta, začel zopet delati pri vaškem mizarju in neprestano pravilo vsem, kar je videl. Mizar se je snejal in rekel, da so to umetniki, ki tako delajo, in Mehej je misil da so pri samem cesarju, ali pa da cesar sam s seboj in je malo govoril.... Misliši je in misli, kako bi delal, da bi bilo lepo, da bi ga čez mesec dni ne bilo sram lastnih del — a vse je bilo zastonj. Zdelo se mu je, da ni mogoče. Dokler dela, misli, da je tako najlepše; ko dovrši, vidi, da ni lepo. Ko bi mogoč delati na polju, bi bil srečen. A ne more delati. Nephote išče roka kos lesa in v duhu si rezlja Mehej iz njega podobo, in podoba stoji pred njim v mislih — a drugačna se dela v rokah. To je nesreča! In Mehej ne ve, kaj bi, kako bi....

* * * * *

In naredil je Mehej celo vrsto "bogov", velikih in majhnih, pričil jih je na križe, nerjave in črne napisal nad nje na belo deščico I. N. R. I. in jih nesel na hrbtu po svetu na prodaj. In zazdelo se mu je, da je storil velik greh, ker vse ni vredno nič, in ker za tako jemlje denar.... In je šel v krčmo in se je streznil, je začel delači iznova. Poizkušal je stvariti tak, kot je misil, hotel, kot je stala podoba pred njegovimi očini s tistim milim obličjem, polnim truda, milne in brdkosti, s tisto boljo na vsem telesu.... Rezljal je in izgotovil — a zopet ni bilo, kot je hotel: roka ni delala, kakor je narekovala misel. In naložil je "bogove" v tovor in je šel in jih prodal in se napisil....

Nezadovoljen je bil Mehej sam s seboj in je malo govoril.... Misliši je in misli, kako bi delal, da bi bilo lepo, da bi ga čez mesec dni ne bilo sram lastnih del — a vse je bilo zastonj. Zdelo se mu je, da ni mogoče. Dokler dela, misli, da je tako najlepše; ko dovrši, vidi, da ni lepo. Ko bi mogoč delati na polju, bi bil srečen. A ne more delati. Nephote išče roka kos lesa in v duhu si rezlja Mehej iz njega podobo, in podoba stoji pred njim v mislih — a drugačna se dela v rokah. To je nesreča! In Mehej ne ve, kaj bi, kako bi....

Tistega dne je nesel Mehej zopet prodajat svoje umetnine. Nemo je hodil po stezi. Folje je bilo pokrito s snegom in vas je kazala bela streha v globini za poljem. Prisel je do znamenja na njivi. Stalo je sredi polja ob stezi. Lepo je bilo, veliko, in nad križem je ležal na strehi dobri sneg. Vrane so zletele izza križa, ko je prišel po stezi Mihej. Ozrl se je na križo, odkril se, obstal in se zagledal. Njegovo delo je bilo točno vsele znamenja na klopi pred krčmo....

Takrat pa je prišel Martinek v vas. Mehej se je pridružil starcu, ki je bil nadušljiv in bolan, in mu pomagal prenašati lestve in delati odre pri večjih hišah. Slikar mu je dal za to jesti in pititi. Mehej je gladal slikarja, kako dela barve, začrta telo in postavo in kako potem naslikal svetnika. Ko je dodelal slikar svoje delo v vasi, je odšel, in Mehej je šel žnjim. Slikala sta po vseh in popravljala stare slike. Pa je v kaki kapelici manjkalo svetniku roke ali noge, ali je pes svetega Roka bil izgubil glavo ali pa so bile nevihte in časi izpridili obraz samemu svetniku.... Vse to je Mehej popravil. Velika prijatelja sta postala z mojstrom. Toda že prva zima je pobrala starega slikarja, ki je zapustil čopice, orodje, barvo, kožuh in svoje mesno na svetu — Mehej. Tedaj je začel Mehej slikati — in ni bil zadovoljen. Zdelo se mu je, da je še slabše, kot je slikal Martinek. Vendar se je vadil in pil je manj.

"E, tu mora biti kamor so ga dali naši očetje", so rekli drugi. — In bil je v vasi preprič in posvetovanje. A nazadnje so zmagali tisi, ki so hoteli znamenje na starem mestu, pa lepše in večje. Vsi so bili potem ene misli, naj "boga" naredi — Mehej.

Sedeli so pri "vaškem mizu" in se pogovarjali.

"Tri tolarije imač zadost", je rekel Poličar, "vaški mož."

"Pa lepo ga naredi!" se pričejale ženske.

Mehej je sedel zamišljen; misli je, kako lepo izrezlja vaščom novo soho. E, pa ne samo zaradi vaščanov!.... Vedel je, kdo pleve in žanje tam na oni njivi. Dostikrat je hodil po tisti. Cila je bila na njivi in govorila sta:

(Dalje prihodnjič.)

Gremo do skrajne meje pri VERTIN BROS. & CO.

ne vemo sicer kako mislite o oblekah, ali nas zadovoljajo samo dovršene obleke in mi gremo v tem do skrajne meje, samo da jih dobimo.

Dokazuje to enostavno, da je ona trgovina, ki prodaja

Sincerity Clothes

zanesljiva,

Obleke od	\$13.50 do \$32.50
Vrhne sukne od	\$13.50 do \$32.50

VERTIN BROS. & CO.

Naši zastopniki v Minnesota

Za VIRGINIA in okolico: G FRANK HRVATIČ, 412 Center Ave., Virginia.

Za CHISHOLM in okolico: G JAKOB PETRIČ, P. O. B. 646 Chisholm.

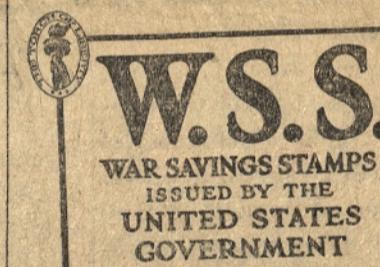
Za GILBERT in okolico: G JAKOB MUHVIČ, P. O. B. 383, Gilbert.

Za EVELETH in okolico: G JOHN AHGAN, 305 Faya Road Eveleth.

Za ELY in okolico: G. JOS. J PESHEL, Ely.

Ti cenjeni gg. so pooblaščeni pobirati naročnino in oglase za list "Slovenske Novice" ter jih vsem rojakom v omenjenih krajih poto priporočamo.

Upravnistvo Slov. Novice.

Varčujte in posodite

svoje prihranke

--STRICU SAMU--

S PETINDVAJSETIMI CENTI

Ce kupite U.S. varčevalno znamko. Vašpoštar, yaša banka, vašst in mnoga druga trgovščka zastopstva vam povedo, kako in kaj. ZGLASITE SE PRI LE-TEH!

TO JE VAŠA DOLŽNOST!

TO BO RESILO ŽIVLJENJA!

TO BO DOBILO TO OJNOV:

Ta jih potrebuje sedaj:

Vi jih boste potrebovali po vojn

KUPUTJE

vojne varčevalne znamke, ki so obveznice vlade Zdr. držav. nki pričajo štiriodstotne lobest.

Lahko začnete

Sedaj je treba varčevati.

Nahajamo se v kritičnem položaju, Človeku ki ima sedaj nekaj prihranjenega denarja, se ni treba batiti bodočnosti. Ako še niste pričeli varčevati, začnite to takoj in sicer vložite svoj denar na najbolj varno banko v Houghton Co., v

Houghton Nat'l Bank

Houghton, Michigan.

Sezona Barvanja!

Sedaj so nastopili dnevi ko se barva lepo suši ako je hiša na novo prevlečena. Naša zaloga barve je popolna.

Raznovrstnega orodja za na kmetiji, vrtu in okoli hiše.

KECKONEN HARDWARE CO.

Telefon: 163.

Peta cesta,

Calumet, Mich.

Izdeljujemo!

Razne mehke sladke pijače.

Zastopniki smo tudi

Za krepčilno neopojno in zdravo pijačo

"Pablo"

F. M. Kinsman, Bottling Works.

Tovarna 812 Portland St.

Phone 787

UMETNIK.

Vaška slika.

"Pa zdraví", je rekel Mehej, ko bil oprial tovor.
"Srečno" je dejal gospodar, pa: "Le dobro prodajaj!"

Mehej je stopil na vas in čudno je bilo. Dobro bi bilo iti v prodat, da bi kaž zaslužil, ne so lene, kot da bi mu vse povedalo. Hotelo se mu je poslal, pomisliti, početi si. Pa kam grel. Krčma je tam sredi vasi, ki bi bilo pokrepčati se in postati v hribe. Stržil je denar, ki bi ne pil, ko se mu hoče? Vsi je težka in volje ni, da bi grel iti dalje. V navadni hiši ljude ne more sedeti — kaj mu govoril? Težko mu je prijeti, kdo se bi mu ne smejal, ki mu potožil? .... Pa bi v krčmo in bi se razgovoril. Pil bi in postal vesel, zanimali in pozabil na vse in tenu bi bilo lahko .... Zavil je krčmo — — —

Vkrni so ga pivici veselo povzeli. Vsi so ga poznavali. Mehej je odložil svoj tovor na vratni.

Krčmar je priušel pijače in je prisedel k mizi. Izpočet je bil zamislen; smejal se je izjemljen pri mizi in pil, da pozabil, da bi ne nislil, kar tako težko za srce, tradne za vovo....

Pive so zapeli njegovo pesem: Pij, Mehej, Mehej, pije pijača zdaj, ne bo živel vekomoj, hej, juhej,

pijača zdaj Mehej....

Triki so ž njam in pil. Počel so pesem in se smeiali. Mehej se je smejal vesel da primi mizi na toplem, da pije in poslala na ves svet in da mu posluje pri sreu takoj lahko....

Pili so do noči. Meheju je pošel kar in je hotel oditi. Rekel je da gre v hribe prodajat. Tam plesal in imajo sedaj denar.

Pive so ga zadrževali, in Mehej se bil opil. Hodil je počim gori in dol in pel:

Pij ga zdaj Mehej, ej, juhej....

Prisedel je zopet k mizi, prijet karare, ki mu je ravno prišel v sru in ga izpraznil.

"Vse plačam, kadar dobim denar", je rekel, "ej, kar pije, karja kot toče, vse plačam...."

Vsi so vedeli, da Mehej vselej kar govoril, kadar je pijača, in krčmar je vedel, ka nikdar nima potem denarja, da bi plačal dolg.

Vinski bratci so bili dobrega in so placali za Meheja. On pa pil in pel....

Pozno ponoči so pive edšli. Mehej je do zednjega sedel za mizo, veselil se in prepeval.

"Pojdi, Mehej, domov", je rekel krčmar.

Mehej je pokimal in vstal. Trudne so bile noge, po glavi se je vrbelo in sru je bilo lahko. Veselje je bilo, kar je pogledal:

polita miza, duh po pijači, prazni kužarci, tobakov dim pod stropon.... Ej kako veselje!

"Pojdem, pojdem, domov, seveda...." je godrnjal in se smejal. "Pa plačamo vse, ko imamo denar; o denarja pa mnogo...."

Krčmar mu je pomagal tovor s krčmi na ramen. Mehej je prijet pa vico in odsel....

Stopil je na vos. Burja se je zala v njegov kožuh in se poigrala z ujim po zraku. Kučna mu je spala z glave in Mehej je šel zato do zaneta, pripognil se je in potem je šel dalje iz vajoča polje. "Nu, kaj imam!", si je mislil. Vseeno isto na svetu. Mraz je in sneg, in kdo ima kožo in ujivo, le doma za pečjo in se greje, je

bel kruha in govoril z ženo ter premisla, kako bo delal v bodoži, da bo vse srečno. A mi, ki nimaš svojih kož se potepljemo po tujih kočah, pijemo po krčnah, in ko zmanjka denarja, smo berači ki nas lahko pomečajo skozi vrata da gremo iz ene koče v drugo.... Tako je na svetu.. Pa živeti moramo za kruth.... Eee, mraz in burja....

Burja je zavila čez polje, uprla se v njegov kožuh, zaigrala in nju po voljegumbi niso držali, in Mehej ni mogel dalje. Postal je nekaj časa da bi burja odnehal, zapenjal je kožuh zavjal še, a gumbi niso držali. Nagnil se je naprej in križ je padel iz tovora.... Zdelen se mu je, da je nekaj padlo, pa boriti se je moral z burjo. Bitra ni odnehal. Tam po sredini polja se je videlo, kako se nosi sneg po burji tistih suhih sneg, podoben beli moki... Burja je rjula, veselo, zmagovito.

"No, pa pojdi, če moreš, burja ne pusti.... Kam moreš? Ni kamor. Stati moraš in zebi te, burja piska okoli tebe, kot da ima ka povedati. Tam sredi polja je kot vojska, pa pojki dalje če moreš. Vzame ti kožah kučno, in bi te najrajši odneslo s seboj, pa Bog vedi kam. Kaj ti more burja ē se? diši in je tako prijetno poslušati kako tuli oko rogov, kako raznasa sneg po strelah, kako se s snegom kar kadi po vasi in koči pa je toplo in prijetno. Panj gori v peči, večerja se kuha zraven, ti pa poslušaš praketanje ognja in premislaš, kar hočeš lepega. Kako je prijetno to?"

Sel je par korakov naprej, in po polju je proti njemu vila nova burja s celim dimom snega vrgla mu je snega v obraz do se je moral zopet skloniti naprej. Padlo je nekaj iz tovora, pa ni čutil nič. Začutil je, da ima v žepu kos kruha. Cila mu ga je dala. In spomnil se je spet na celi dan, na vse kar se je bilo zgodilo....

"Dobra je bila", je govoril, "dobra najboljša na svetu. Kupila je križ, plačala dobro in dala kruha povrhu.... Njen mož je tak kot drugi. Zivi zase in prav ima. On bi ne dal kosa belega kruha komaj tobaka privošči samemu sebi...."

Burja je za tretek utihnila... Mehej se je ozl in videl okoli seboj ravno, belo potje, in tam sredi potja je bilo nekaj črnega....

"Tam je križ — kam vendar greml Saj se po poti ne hodim. Težavnò je hoditi ponoči. Ko bi bil doma, bi ne bilo triba ni kamor hoditi. Pa je usojeno takto: Pojdil in pojdi, dokler živiš...."

In je šel dalje čez polj tja, kjer je viselo črno znamenje. Gledal je nekaj časa na znamenje: video se je, kot bi tam bilo mirno in pokojno. In Meheju se je zdelo tako prijetno, ko je mislil, da bi tam počil, počivali.... Daleč za znamenjem se je vzdignil zopet oblak iz snega, in neslo ga je naravnost proti znamenju. Znamenje je izginilo v tistem oblaku....

"No, le poglej, naravnost proti meni ga nese", je rekel Mehej in si z roko držal kožuh, da bi se vanj burja ne zavila.... Priletela je burja z ukanjem in veseljem, vrga nju snega v obraz ter božala dalje.

"Ej, kako je to trudo, kako težko! Noga se ustavlja, neče iti dalje, zaspal bi kot pri gorki peči in bi si počil.... Burja preneha postane gorke, in šel bi dalje."

Gazil je sneg, ki je mn bil skoraj de kolen, in se čudil, kako je mogel zaiti s steze, po kateri je že tolkokrat hodil. Oči so mu lezle v kruni in zaspal bi kar na snegu, ko bi bil že kdaj slišal, da ljudje, tudi na snegu spe. Pa je to nekaj tako čudnega: zaspali zunaj na snegu, ko vsi ljudje spe v kočah kjer je toplo in gorko.... Hm, pa tudi tu bi ne bilo mrzlo.... Zavil bi se v kožuh, burja bi mu

ne mogla do živega, kučno bi potegnil čez ušesa, čez obraz, se del bi na četvico, in tam za križem bi bilo tako prijetno, počil bi ponislil o časih, ko je bila tam Cila, in truda bi ni ne imel s snegom in burjo.... na gresta svojo pot, naj zavijata čez polj na plešeta svoj nemuni predpustni ples, koder hočeta! — Lahko gresta na vrh Krima sest in pomečeta lahko vse kozolce okoli vasi. Sla bi nad njegovo glavo in bi juna niti ne čutil: tam kje v daljavi bi se slišala piš in tuljenje, a pri njem zadaj za križem bi bilo prijetno, kot za pečjo v koči, kadar se posluša praketanje ognja in peči....

In zopet je prirjuha burja, vesela, zmagovita, čez polje, zope se je zavila v Mehejev plasč in se poigrala z njim. Sklonil se je lovil kožuh, obrnil je burji hrbet in govoril:

"Neumica, ko da imam samo mene! Pustila bi moj kožuh in šla dalje...." Popravil si je kožuh, sklonil se proti-ltom, in iz tovora je zopet padel križ. Mehej je videl križ na tleh, a ni imel moči, da bi ga bil pobral. "Vse mi izpriči", je pomislil. "Burja je zamela ves tovor s snegom. Otaja se mi lim in križi razpadajo. Barva se bo pomešala, in vse bo treba pobavljati iznova. E, težko...." In v trenutku se je spomnil, kako je v mišin letih poizknal delati podobe, kako se je učil, kako je gledal po svetu podobe drugih mojstrov.... Spomnil se je svojega učitelja Martinka, ki mu je zapustil kožuh in čopiče — Bog mu daj večni mir. Spomnil se je, kako so se čudili vaščanje novemu velikemu križu na polju, ki ga je bil izdelal takrat, in kako je potem nastala zima, pa ga ni krasila Cila, kot je krasila star križ ker se je omogožila, on pa ji je delal poročno skrtno z mizarjem....

"No, kako je lepo vse to ponisliti", si je dejal in pogledal, če je še daleč do križa. Ni bilo daleč. Zbral je vse moči in stopil hitreje. Burja je zdaj vila od druge strani, in na celem širnem polju se je kadil suh, droban sneg, zdaj se, zdaj tja, kot kadar se zvečer veter igra z dimom nad strehami....

"No, dobr del, neumica; včasih je tudi norec pameten", je reket in dobro mu je delo, ko ga je burja rinila v hrbot in ga skoraj nesla naravnost proti križu.... Držal je z roko za kučno in se skoraj smejal....

"He, he, počasi, počasi, prej me nesi pustila naprej in zdaj bi me najrajši kar vrgla...." Burja ga je nesla dalje, podrla ga je včasih na tla, a Mehej se je pobral in gazi dalje. Pri tem pa so padači križi iz tovora....

Prišel je do znamenja in se ozrl v Križanega.... Burja je ponehala, Mehej si je obriral solze, ki mu jih je spravila menda burja v oči in se zagledal v to svoje najlepše delo. Pred njim je stal ves tisti čas, ko je delal to podobe. Kako je mislil, rezljal, in kako se je delalo samo in se naredilo samo tako lepo....

Sneg je bil zamel znamenje, in podoba bila pokrita z zužrlimi snegom.

Spomnil se je, kako je tu govoril s Cilo, in težko mu je bilo pri sru. Prišel je drug, ki je imel kočo in dve njivi, govoril je s Cilo in jo vzel seboj in gorko imat v koči, on pa hodi po teh poljih ponoči, ko mete s snegom. V prsih mu je bilo nekako tesno, kot je to čutil vselej — preden ga je vrglo.... Plašno se je ozrl oči in ustrasil se je: sred polja sam in mrzla noč s snegom....

Mehej je padel.... Zadel je z glavo ob znamenje in tovor pod njim je zaškripal, kakor kadar se kaž zlomi. Burja jezavila čez polje in sneg je začel padati po črnam predmetu tam pod križem (Dalje prihodnjic.)

Gremo do skrajne-meje pri VERTIN BROS. & CO.

ne vemo sicer kako mislite o oblekah, ali nas zadovoljajo samo dovršene obleke in mi gremo v tem do skrajne meje, samo da jih dobimo.

Dokazuje to enostavno, da je ona trgovina, ki prodaja

Sincerity Clothes

zanesljiva,

Obleke od \$13.50 do \$32.50

Vrhne sukne od \$13.50 do \$32.50

VERTIN BROS. & CO.

Naši zastopniki v Minnesota

Za VIRGINIA in okolico: G FRANK HRVATIČ, 412 Center Ave., Virginia.

Za CHISHOLM in okolico: G JAKOB PETRIČ, P. O. B. 646 Chisholm.

Za GILBERT in okolico: G JAKOB MUHVIČ, P. O. B. 383, Gilbert.

Za EVELETH in okolico: G JOHN AHCAN, 305 Faya Road Eveleth.

Za ELY in okolico: G. JOS. J PESHEL, Ely.

Ti cenjeni gg. so pooblaščeni pobirati naročino in oglase za list "Slovenske Novice" ter jih vsem rojakom v omenjenih krajih potrebno priporočamo.

Upravnistvo Slov. Novice.

Ali ste že zavarovani proti ognju?

Ce ne, storite to takoj. Ne odlašajte!

Ako se preselite, naznanite to takoj agentu ali v našem uradu.

=====

S. C. Chynoweth Insurance Agency

Sedaj je treba varčevati.

Nahajamo se v kritičnem položaju, človeku ki ima sedaj nekaj prihranjenega denarja, se ni treba bati bodočnosti. Ako še niste pričeli varčevati, začnite to takoj in sicer vložite svoj denar na najbolj varno banko v Houghton Co., v

Varčujte in posodite

svoje prihranke

--STRICU SAMU--

S PETINDVAJSETIMI CENTI

Ce kupite U.S. varčevalno znamko. Vaš poštar, vaša banka, vaš stin mnoga druga trgovska zastopstva vam povedo, kako in kaj. ZGLASITE SE PRI LETEH!

TO JE VAŠA DOLŽNOST!

TO BO RESILO ŽIVLJENJA!

TO BO DOBILO TO OJNOV:

Ta jih potrebuje sedaj:

Vi jih boste potrebovali po vojn

KUPUTJE

vojne varčevalne znamke.

ki so obveznice vlade Zdr. držav. nki prinašajo štiriodstotne Hob- esti!

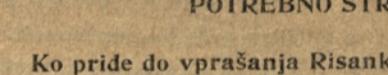
Lahko začnete

Ali imate

LOVSKO PUŠKO

in

POTREBNO STRELIVO?

KECKONEN HARDWARE CO.

Telefon: 163.

Peta cesta,

Calumet, Mich.

Razne, mehke sladke pijače.

Zastopniki smo tudi

Za krepljino neopočno in zdravo pijačo

"Pablo"

F. M. Kinsman, Bottling Works.

Vesti iz Domovine.

Slovenski premogar.

Iz Zagorja nam piše: Težko dele, ne zadosti hrane, ne času primernega plačila, ne oblike ne čevljev za družino, to čuti dan za dnevom naš delavec. Če povzdigne svoj glas, pa pride cenzor z rdečim svinčnikom in naredi črto. Tako se nam je zgodovalo v zadnjih številki. Trpi kot črna živina, ke volk, v prstini in molci ko grob. Te zahtevalo od nas. Ako ne pođe zlepa pa zgrda, pravijo. Res jo, da živimo v ustavnemu državi, in kakor pravijo imamo moderne zakone. Milijoni se porabljajo na leto za socijalne presecone in baje tudi za korist delavstva. A mi do danes še nič ne eutimo teh socijalnih dobrat, nas protuo da bič, ki ima na koncu svinec. Ko po trudopolnem delu katerega je pretrpel premogar, rečimo, 30 let, stopi v pokoj, da luč večer svojega življenja v miru prebil, dobri pa pokojino 24 kron mesečno in s tem naj se preživlja mož in žena! Denes plăcujejo stara rejsi premogarji skoraj mesečno 20 kron za svojo pokojino, na zadnje dobijo pa horih 24 kron. Take so socijalne razmire našega delavstva. Zelo umestuo bi hilo, ko bi enkrat ministrstvo poslalo enkrat k nam kakoge sekcijskega sveinika, da bi sami proučil žalostne razmire in vprašal sto in sto vpojenih starčkov premogarjev, katere diči svetinja zvesto 40letnega dela kot premogar, koliko imajo pokojnine. "Jaz samo 16 kron, jaz sem se malo dalj časa sliš, imam pa 25 kron mesečno." Zvesti delaveci urejo od gladu, velekapitalistična družba pa služi na leto milijone. A ti milijoni so tudi uspeh žuljev slovenskega delavca. Zato se zaveda slovenski premogar da je skrajni čas, da se da nam na naši lastni zemlji samostojno državo na demokratičnem temelju. To naj bo bodoča Jugoslavija, kjer si bomo sami po svoje uredili naše razmire.

Rudarstvo.

Poduradniki Trboveljske premogokopne družbe so vložili na pritožno komisijo III. (rudarstvo) v Gradec zahtevo po priznanju zvišanja plače ter draginjske dolade, kakor tudi po včjeti odškodnini nedeljskega in čezurnega dela. O tej pritožbi je imela razpravljati pri ožna komisija pod predsedstvom generalmajorka pl. Franca. Po daljšem pogajjanju med glavnim ravnateljem družbe Beljakom z Dunaja, rudniškim ravnateljem — Hlirihom iz Trbovelja ter med zastopnikom poduradnikov, državnim poslancem dr. Ivo Benkovičem iz Celja, ki je z vnočino slišal življenje in odgovorno delovanje rudniških nastavencev kateremu gre najiskrenjeza zahvala in priznanje za njegov trud, je prišlo do poravnave, na kateri podlagi se je priznalo poduradnikom zvišanje plače za 20% ter zvišanje dosedanja vojne doklade od 90% na 180% draginjske doklade od 1. aprila 1918. Rodbinska doklada (20 K za ženo, 10 K mesečno za vsakega otroka spod 14 let starega) ostane. Pritožbe glede odškodnini nedeljskega ter čezurnega dela je zastopnik poduradnikov nuknjal s pridržkom pravice na morebitno pozneječe tozadeva vloga.

V Hudih časih.

Junij Brut nam piše: "Je pa davi slanca pala" — tako sem si zapel, ko sem prejel zadnjič poboljšano Domovino. Takrat so bili res nekam mrzli dnevi, od vseh strani so poročali, da se nastali mirazi, ki so napravili na polju mnogo škode. Ljudje po mestih in po deželi so se s skrbnimi očmi povpraševali, kaj bo iz tega. In tem razom se je pridružil še g.

Cencor, ki je povolil Domovino, vedel sem takoj, kaj to pomeni. "Kadar mačko ni doma, misi plešjo" — oziroma, kadar ni parlament, takrat cenzorji belijo. Pri nas ni to nič posebnega: zato nasi čitatelji dobro razumejo ta čas. Navajeni smo — hvala Bogu — na vse. Ko smo morali 3 leta molcati, ste lahko na ulicah videli, kako se ljudje po obrazih razumejo brez besedi. Znamo čitati tudi poseljene liste. Pravzaprav naš narod sedaj najraje čita to, kar sploh ni tiskano. Kjer vidi kaj belega, tam si misli vsak: To je bilo gotovo kaj lepega in resničnega... Sveda nam bodo čitatelji oprostili, ako jim vkljub temu ne posiljam belega papirja. Prepričani smo, da je naša jugoslovanska misel tako silna, da je nihče ne premore. Vendar imamo še mnogo vprašanj, ki jih je treba rešiti. Vsaka dobrata misel ima svojo ceno, in vsaka nisel — rekli bi — je božji dar — in zdaj pomislite: nekdo ima lepo dobre misli, rad bi jih povedal, treba je te misli urediti, zdržiti napisati, iz rokopisa jih je treba pretiskati — koliko dela — g. censor potegne s svinčnikom in vse to delo uniči! Moč teme tudi branil solnečne zrnje. Toda: ali je še kdaj noč zabranila, da ne bi izšlo sonce? Zato bomo pisali za vas ne za cenzorja — in vi nas boste razumeli.

Vsak brat mi je mil, pa naj bi katerekoli vere bil.

Zaradi vere se ne bomo pričakali: vsi smo kristjani, vsi verujemo v istega boga. Škof dr. Mahnič piše: Bratje Hrvati! Bratje katoliki! Ne poslušajmo glasu politične strasti! Res, Srbi niso kropolčani, ali oni so vendar kristjani; ali k nam jih more pripeljati edino ljubezen, dočim jih bo mrznila in preziranje katoličanstvu in hrvatstvu še bolj odstupilo in ogorčilo. Pojedino za zgledom Benedikta XV — Koso nedavno Angleži osvojili Jeruzalem, jim je Benedikt čestital in zapovedal, naj se zapoje Bogu zahvalna pesem ter pred celim svetom izrekel željo, naj sveto mesto nikoli več ne pada v nekrščanske roke. A angleži niso kropolčani — Angleži so protestanti in kot protestanti so nam bolj oddaljeni kot pravoslavní Srbi, ki so nam k temu tudi bratje po krvi in jeziku. Tako naš oče Benedikt. A mi njegovi sinovi, naši ostanemē Šrbi za večno v boju! Ne! Svoje, srce odprimo rodnim krščanskim bratom! Tako pise katolički škof. Ni pa pravimo: Spoznajmo vsako versto in mu puščamo svobodo! Stojmo na staljenih popolne verske strpnosti in enakopravnosti vseh verskih nazirantov bodimo odločno proti vsakršni zlorabi verstva. Cerkvene organizacije naj bodo neodvisne in naprej državi povsem enakopravne. Pravoslavni Šrbi, mohamadanski Hrvati, ali katolički Slovenec: Vsi so bratja in med njimi ni nebenega razločka. (52 vrst zaplenjenih).

Srbi, katoliki in majska deklaracija.

Sovražniki Jugeslovanov hujskajo, da bi nas Šrbi v svobodni jugoslovanski državi posrbili in popravoslavili. Vzeli bi nam jezik in vero, pravijo. To je seveda le neumno ščuvanje. Ce nas niso ponemčili Nemci tekom stoletij, ce nas niso polahonili in pomadžarili naši sosedje vžič vsem našimostim, nas tudi Šrbi, ki govorijo isti jezik, ne izpremeni v Šrbe, nego se bemo vsi skupaj imenovali Jugoslovane slovenskega slihovatko.

Roparske tolpe se po štajerskil, okrajih zelo množe in dogajajo so mnogo številni ropi, tativne in celo množi. Stajerski namestnik prof. Clary pa ne ukrene nič izjemanega, ker nima časa, kuje namreč načrte zoper Jugoslavijo in prepoveduje šolskim otrokom pobirati podpise za majsko deklaracijo.

vivendi? Pospeševali katoliške stvari, ki se smatrajo za pozvane, da gredo proti nam v ime katolicizma, bi se morali pred sem spomniti resnega opomina našega skupnega in njihovega očeta, zaščitnika mednarodnega miru, Benedikta XV., ki kljče vojsko so narodom: "Naj se in ob teh straneh opusti sklep unicevanja! Naj se pomisli, da narodi ne izumirajo! Ravnotežje sveta pa plodenost in varni mir narodov temelji bolj na medsebojni ljubezni in spoštovanju prava, in časti bližnjega, kakor pa na stvari oboroženju in na odporih davalških pasovih...") Nemški škofom 7. septembra 1915.) Ali upajo naši narodi, rotmiki, da bo imelo hrvatstvo večjo korist, ako bodo s svojim sošdom po krv ziviši v večem sovraštvu in mržnji? Ali se ne bodo uresničile tudi tu besede Benedikta XV., da nosijo narodi žalostno dedičino duha mitra in maščevanja od reda do rodu?"

Iz Laškega Trga nam pišejo:

V tistih so se objavila imena štajerskih, kranjskih, kočevskih, koroskih in primorskih nemicev, ki so pri cesarju kraljčici jugoslovansko gibanje. Vsa čast, da so se aazni "tschitschi" scheggi niggi" pokorajzili enkrat na Dunaj. A n. i si odločno prepovedujemo, da se imenujejo taki ljudje, ki jih je vedno sram pred bindišarskimi sorodniki, zastopnike Slovencev, ker bomo sebe že sami in brez frakov zastopali. Še odločnejše se zbranjujemo proti temu, da si drzneje osebe, ki so že med staro šaro pokopane, nastopiti v imenu občin ali celo zastopov okrajev. Koliko je bilo takih, bo vsak poznavalec okrajnega gibanja sam vedel. Tako najdemo med 57 "zastopniki" notarja Mravljaka v Laškem Trgu, ki si je drznil "zastopati laški Trg in laški okrajni odbor" V Laškem Trgu smo imeli leta 1914 občinske volitve, pri katerih smo Slovenci zmagali in pri katerih je med drugimi stebri sfrčal tudi Mravljak. Volitve so bile od nemške strani protestirane in cela stvar stoji še danes, kakor sploh vsaka volitve med vojno. Volitve v okrajni odbor smo imeli leta 1909, in tudi tem bi bil dr. Mravljak sfrčal, če bi se bile vrstile volitve kasneje. Da se v tem času absolutističnega stanja drzne tak zastopnik v imenu velikih in slovenskih korporacij javno kazati, je nezaslišano.

Novo ladjedelničko v Trstu namehrava zgraditi konsorcij Prometne banke Merkurja in inženirja Picka. Konsorcij je vložil prošnjo za ustanovitev akcijske družbe z vplačano glavnico 12 milijonov krov. Graditi bi predvsem trgovske ladje.

Pažari.

Zgorela je Grčči vasi pri Cerkljah hiša z gospodarskim poslopjem M. Vrh ovškove. Rešili so le sami sebe in živino. Zgora je vse oblike, denar in živež. Škode je okoli 5000 K, in ni niti do polovice krita z zavaovalino. — V Podstenu pri Ilirske Bistrici je zgorelo gospodarsko poslopje postojnice Franje Sluge. Škoda je 3600 K. — V Višnji Gori je začelo goreti pod stršno trgovca F. Škrabarja. Hud zadadni veter je povzročal največjo nevarnost. Edino okolnost, da je streha krita z železno pločevino, se ima Višnja Gora zahvaliti, da je ostala nepoškodovana. Plamen ni dobil duška in čez par ur je bilo že vse pogašeno. Menda so začeli otroci.

Roparske tolpe

Vestno zdravilo dela čudeža

Približno 30 let so vživala Trinerjeva zdravila svetovno zaupanje in priznanje. To pa zato, ker si je vestnost in pravilen izdelovalca dobila ugled pri odjemalcih. Toda dovišanje cen vsem stvarem je zadelo tudi nas, dasi smo se dolgo časa na vse pretege branili tega vkljub naraščanju cen pri izdelovalnem materialu. Toda vojni davki so nas prisili, da moramo nekoliko novčati cene. Vsak prijatelj Trinerjevih zdravil gotovo razume da mora vsledtega plačevati več tudi lekar nar. To je povsem neovrgljiva resnica. Toda vse bna Trin. lekov ostane, kakor je bila, v gotovo zadovoljnost odjemalca.

Trin. Elix. of Bitter Wine.

Ima najboljše uspehe, ker ozdravlja bolezni. Devetdeset odstotkov bolezni izhaja iz lodeca. Trinerjev Elixir čisti želodec in odstranjuje iz droba vse nabirajoče se strupe, ki so vzrok pomnoževanju bacilov raznih bolezni povzročajoče otrpenja prebavnih organov. Trinerjevi izdelki ne vsebujejo kemičnih snovi, nego samo lečna grenka zelišča in naravno rdeče in čisto vino.

Trinerjevo Grenko Vino, Trinerjeva zdravila se dobijo od danes naprej edino le po lekarnah in trgovinah ki prodavajo zdravila, ker je Trinerjev labretolij preobložen do skrajnega v izvrševanju naročil za lekarne in državne zadoge zato so prenonalj z naročili družin trgovce zdravili in lekarne geor želi kupiti Trinerjeva zdravila.

TRINERJEV LINIMENT

Antiseptika za zunanjno rabo, za izpiranje grla, ust, ran, prisadov itd. Doži se po vseh lekarnah.

Trinerjev Antiputrin.

V najvišje priznanje na zadnji mednarodni razstavi v San Francisco 1915 in Panama 1916 so bila odlikovana naša zdravila z zlato kolano

JOSEPH TRINER,

izdelovalec

1333 — 1339 S. Ashland Ave.

CHICAGO, ILL.

Varčnost

Napredek

ALI HOCETE POMAGATI?

VLADA ZDR. DRŽAV

PROSI, DA SE VADIJO V Varčevanju in Napredku

VSE osebe v Vseh rečeh,

AKO SLEDITE TEJ PROSNJI, JE DOKAZ PATRIJOTIZMA in LOJALNOSTI.

VARČEVATI IN KUPITI

Vojne Varčevalne znamke

Zdr. Držav

BO POMAGALO VAM IN VAŠI DOMOVINI

Ali boste pomagali?

Vprašajte vašega župnika, duhovnika, postarja, predsednika kluba, pismenošč ali bankirja.

Oni Vam bodo povedali kako.

Patrijotizem

Lojalnost

lje, pravijo. Razrešiši, da je naši slišali, ki so napravili na polju mnogo škode. Ljudje po mestih in po deželi so se s skrbnimi očmi povpraševali, kaj bo iz tega. In tem razom se je pridružil še g.

SLOV. KATOL.

PODP. DRUZBA.

Vstanovljena 3. marca 1915
na Calumet, Mich.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: John Spreitzer, 218 Oak St.... Calumet, Mich.
 Podpreds.: John Gazvoda, 509 Elm St.... Laurium, Mich.
 Tajnik: Math F. Kobe, 420 7th St..... Calumet, Mich.
 II. taj.: Jos R. Sedlar, Linden Lake Ave St. Laurium, Mich.
 Blagajnik: Jos. Scheringer, Oak St.... Calumet, Mich.
 Duhovni vodja: Rev. L. Klopčič,..... Calumet, Mich.

NADZORNIKI:

John D. Puhk, 2140 Log St..... Calumet, Mich.
 John Gosena, 4055 Elm St ..... " "
 Matt Sustarich, Osceola St..... Laurium, Mich.
 John Sustarsich, 420 Osceola St. Laurium, Mich.
 Matt Straus, 2409 B St. Calumet, Mich.
 Jos. Vardjan, Dollar Bay, Michigan.

VSA pisma tikajoča se uradnega poslovanja pošiljajo naj se na glavnega tajnika družbe.

VSE denarne pošiljatve pa na blagajnika družbe.

VSAKA katoliška družina naj skrb, da so njeni udje, člani Katoliške Podporne Družbe, katera bodo zanje bratovsko skrbela ob času nesreče, poškodbe ali bolezni. Natančnejša pojasnila se dobijo vsaki čas od glavnega tajnika.

Družbino glasilo so "Slov Novice."

(Iz 1. strani)

Ker ni bilo mogoče 1914. leta, je dogodilo 1918. Naša narodna vojska iz Srbije je s pomočjo mnogoštivnih izsejenih bratov in istočasne revolucije našega trimenega naroda v notranjosti same Avstrije svobodila za vedno naše dežele izpod avstroogrškega jarma in jih vrnila v posest našemu narodu.

Ni več niti političnih niti cesarskih med našimi srbsko - hravsko - slovenskimi deželami. Vie so danes svobodne in stvarno izjemene.

Ureditev naše skupne države - zaka med razumevanjem jugoslovanskega narodnega sveta v Washingtonu in gospoda Pašiča.

Preostala samo vprašanje, kako bomo urediti našo skupno državo, da bo zjednjene sigurno in trajno.

Jugoslovanski Narodni Svet v Washingtonu je vedno zastopal našo željo, da je sigurno in tajno zjednjene vse naši deželi v eno državo mogoče samo tedaj, ko imeli vsi državljanji te velike jugoslovanske države, brez nikog na ime ali veroizpoved, pravice, sodelovati pri reševanju vseh vprašanj našega jugoslovnega državnega življenja.

Zaradi tega mišljenja smo se vsem tudi javno raziti s strankovo vladom gospoda Nikole Pašiča, ker je gospod Pašič uporno podpiral mišljenje, da je po Krf- deklaraciji že v naprej rešeno naše skupne države in da bo biti vsled tega kraljevina.

Našo željo je očvidno prekršeno v načelo o narodnem samoupravljanju.

Narodnim poslanec na bodoči ustavotvorni skupini je odvzeta pravica, reševati naše narodno medsebojno želje nad vse važnimi vprašanji.

Tem je g. Pašič izrazil pri našem narodu opravičeno bojanje, ne namerava na ta umetni in okreni način osnovati namesto

naše in enakopravne srbsko -

- hrvatsko - slovenske države, neka

velika Srbija. Ker bi to izvra-

čne posledice in spore v

našem bodočem notranjem življenju,

smatrali za svojo sveto do-

bo, uastopiti pravočasno proti

velike Hrvatske po avstrijs-

ki receptu, smo bili dolžni, pre-

tudi osnavljanje Velike

Srbija kakor Velika

Hrvatska so sovražne tvorbe,

izjemene samo za to, da se edin-

stvo našega troimenega naroda razbiže in da se narod nikoli ne pomiri.

Zaradi tega vprašanja smo vodili z gospodom Pašičem borbo že več mesecov, toda spravljali je nismo v javnost, dokler ni bil ce naš narod osvobojen. Danes, svobodni smo stopili pred narod tudi sto resnic. Potrebno je, da se obvesti naš narod o tem važnem in usodepolnem vprašanju, da se more svobodno odločiti.

Dobro smo bili ponoseni, ko smo verovali, da čuti z nami in da misli enako ves narod, ki nosi v duši iskreno bratsko ljubezen in ki neče, da bi se naši bratje treh imen pritoževali in žalili eden drugega v naši bodoči državi zaradi naših razlik v preteklosti.

Srendi smo, da moremo danes javiti vsemu našemu narodu v Ameriki, da je naše mišljenje v tem sporu popolnoma zmagovalo.

Odpolanci jugoslovanskega narodnega sveta kot začasne jugoslovanske narodne vlade v zarehu na konferenci v Ženevi Švica.

Dr. Korošec in tovariši, odpolanci velikega Jugoslovanskega Narodnega Sveta v Zagrebu, kot začasne jugoslovanske narodne vlade, katero so tam postavili ne

samo Slovenci in Hrvati, temveč tudi vsi Srbi naših krajev, bivše svetovrske monarhije, so se se stali vedno tega v Genevi z odpolanci Jugoslovanskega Odbora v Londonu na posvetovanje.

Konferenca je zaključila s tem, da so odpolanci kot zastopniki jugoslovanske narodne vlade v Zagrebu predložili vsem zavezniškim vladam poto z določenimi zahtevami.

Pašič sam je sprejel to novo naznanje in se obvezal, da jo bo podpiral pri zavezniških vladah.

Sledče se zahteve, katere je odpolanci začasne jugoslovanske narodne vlade v Zagrebu predložili v svoji noti vladam Srbije, Francije, Anglije, Italije in Amerike:

1. Jugoslovanski Narodni Svet v Zagrebu se ima priznati kot največja oblast v novo - ustrojeni državi v mejah bivše monarhije, na srbsko - hrvatsko - slovenskem ozemlju.

2. Jugoslovanska vojska na tem ozemlju se ima smatrati kot zavezniška vojska. Jugoslovanska narodna vladă v Zagrebu pa kot njen vrhovni komandant.

3. Isti vladă se ima priznati pravica komande tudi nad bivšo avstrijsko monarhijo.

4. Dokler se ne stvori skupno predstavništvo Srbije in Jugoslovanske države, naj se prizna dr. Trumbić, predsednik Jugoslovanskega Odbora v Londonu kot glavni uradni zastopnik Jugoslovanskega Narodnega Sveta v Zagrebu pri vseh zavezniških vladah in Ameriki.

5. Nova jugoslovanska država in Srbija se imata združiti v skupno in edinstveno državo Srbov, Hrvatov in Slovencev.

6. To združenje kakor tudi vse izpremenbe, katere se morajo zaradi tega izvesti, se bodo izvršile na veliki ustavotvorni skupnici.

7. Do sestanka ustavotvorne skupščine bo obdržala upravo jugoslovanskih pokrajin začasna vlada v Zagreb.

8. Protestira se proti zahtevam Italije po gotovih delih jugoslovanske zemlje.

Nota te vsebine je že pri vseh zavezniških vladah in pri vladi Amerike. Od naše strani bomo poročali narodu, kadar bodo podale zavezniške in ameriške vlade o njej svoje mnenje in priznanje. Toda niti čakajoč na to rešitev se more že sedaj brezvonomo reči, da so zaključki ženevske konference v popolnem soglasju z idejami in celokupnim dosedanjim delovanjem Jugoslovanskega Narodnega Sveta v Washingtonu.

Tudi naši domovini, istotako kakor mi tukaj, zatevajo, da se novo osvobojene jugoslovanske dežele združijo s Srbijo, vstevši tudi Črno Goro, v eno edinstveno srbsko - hrvatsko - slovensko ali jugoslovansko državo.

Kakor zahtevano mi, tako zatevajo tudi vsi naši v domovini, da se izvede to združenje na veliki narodni ustavotvorni skupščini na kateri bodo svobodno izvoljeni narodni poslanci vseh naših krajev rešili poleg ostalih tudi to važno vprašanje, naj - li bo naša združenja jugoslovanska država republika ali monarhija.

Ker bo obdržala na podlagi zaključkov upravo nad jugoslovanskimi kraji izven Srbije do ustavotvorne skupščine jugoslovanske narodne vlade v Zagrebu v svojih rokah, smo prepričani, da se bo delo pred volitvami, kakor tudi volitve same v našem narodu, izvršilo popolnoma svobodo in brez pritiska od katerekoli strani. Naš narod namreč, ki je znal in umetnosti s sebe strašne okove avstroogrškega državnega sistema, bo znal gotovo tudi zaščititi svojo svojo svobodo tudi v tem novem stanju.

Načelo narodnega samoodločevanja vrhovno pravilo za jugoslovanski narodni svet v Washingtonu.

Zastopajoč pravice do popolnega državljanske svobode za vsega, je sprejel Jugoslovanski Narodni Svet na svojih sejih v dneh 13. 14. in 15. tega meseca Washingtonu izjave svoje poedinih članov, naznane, s katerimi zahtevajo da ima biti naša bodoča skupna jugoslovanska država republika. Svet je dal svoji članom popolnoma proste roke, da delujejo med narodom v tem zmislu.

Ker pa je bilo načelo narodnega samoodločevanja Jugoslovanskega Narodnega Svetu vedno vrhovno pravilo v vseh narodnih vprašanjih in bo tudi vedno ostalo, bo on kot splošna narodna politična ustanova spoštoval misljenje tudi onih v našem troimenem narodu, ki zahtevajo, da mora biti naša bodoča država monarhija.

Ker pa je bilo načelo narodnega samoodločevanja Jugoslovanskega Narodnemu Svetu vedno vrhovno pravilo v vseh narodnih vprašanjih in bo tudi vedno ostalo, bo on kot splošna narodna politična ustanova spoštoval misljenje tudi onih v našem troimenem narodu, ki zahtevajo, da mora biti naša bodoča država monarhija.

Beseda srbskemu delu našega narodnega sveta v Ameriki.

Nasprotniki našega narodnega združenja se prizadevajo izvzeti zmešljavo in odpor zlasti med srbskim delom našega naroda.

Znano, je, da je ravno v zvezi z delovanjem Jugoslovanskega Narodnega Sveta srbski del našega naroda v Ameriki največ doprinesel s svojimi ustaškimi žrtvami.

Storimo in žrtvujmo še vse, kar je potrebno, da se žrtvuje, da bo naša skupna država Slovencev, Hrvatov in Srbov zemljije narodne sreče, pravice, bratsva, jednakosti in ljubezni.

Don Niko Grškovič, predsednik;

Jugoslovanski Narodni Svet v Dr. Hinko Hinkovič.

Jovan Krajanovič.

Dr. Drago Marušič.

Josip Marchinčić.

Pavel Schneller.

Kazimir Zakrajšek.

Dušan Bogdauovič.

Washington, D. C.

za ideal naše narodne zajednice. Danes, ki slavi ta ideal svoje slave na naših domovih v domovin skošajo taisti nasprotniki, ki se z vsemi silami blatili naše ustaško gibanje, prikratiti ravno temu delu našega naroda plodove njegovega požrtvovanja.

Mi smatramo, da je veličina atrašne srbske žrtve, ki je bila doprinenja v tej osvobodilni vojni, v tem, da zadobi naš narod splošno svobodo in medsebojni mir. Zaradi tega, vernjemo, klanjajoč se pred žrtvami, katere je dalo v našem osvobodilnem gibanju tudi Srbovstvo in Amerika, da bodo naši bratje Srbi pokazali tudi v teh naših usodepelnih vprašanjih vso svojo ljubezen do svobode in spoznavanje do visoke pravljnosti, po kateri ima vsak državljan naše bodoče države ne samo pravico, temveč tudi dolžnost, razmišljati in povedati, kaj želi in kaj misli glede naše državne zajednice da bo najboljše in najsocnejsje za vse naš narod, ne samo, emegetevec vseh treh imen.

Stališče našega naroda napram Italiji.

Od tega, da si se bo naše nove vprašanje srečno rešilo, zavisi tudi naša moč napram sosedom, ako bi si hotel kateri od njih po krivici prisvojiti kateri del naše zemlje.

Naši odnosi z Italijo še niso rešeni. Čim bolj se bomo izkazali napredne in pomirilive ter da spoštujemo zakone o državljanski svobodi v načelu samoodločevanja med nami samicami, tem bolj bodo vplivali tudi na naše velike zavezniške zlasti pa na Ameriko, da se po tem načelu odredi tudi naš odnos napram Italiji, kajti Amerika je ona, ki si je izkazala za našijo zaščitnico pravice po načelu narodnega samoodločevanja.

Naši odnosi z Italijo še niso rešeni. Čim bolj se bomo izkazali napredne in pomirilive ter da spoštujemo zakone o državljanski svobodi v načelu samoodločevanja med nami samicami, tem bolj bodo vplivali tudi na naše velike zavezniške zlasti pa na Ameriko, da se po tem načelu odredi tudi naš odnos napram Italiji, kajti Amerika je ona, ki si je izkazala za našijo zaščitnico pravice po načelu narodnega samoodločevanja.

Naši odnosi z Italijo še niso rešeni. Čim bolj se bomo izkazali napredne in pomirilive ter da spoštujemo zakone o državljanski svobodi v načelu samoodločevanja med nami samicami, tem bolj bodo vplivali tudi na naše velike zavezniške zlasti pa na Ameriko, da se po tem načelu odredi tudi naš odnos napram Italiji, kajti Amerika je ona, ki si je izkazala za našijo zaščitnico pravice po načelu narodnega samoodločevanja.

Naši odnosi z Italijo še niso rešeni. Čim bolj se bomo izkazali napredne in pomirilive ter da spoštujemo zakone o državljanski svobodi v načelu samoodločevanja med nami samicami, tem bolj bodo vplivali tudi na naše velike zavezniške zlasti pa na Ameriko, da se po tem načelu odredi tudi naš odnos napram Italiji, kajti Amerika je ona, ki si je izkazala za našijo zaščitnico pravice po načelu narodnega samoodločevanja.

Naši odnosi z Italijo še niso rešeni. Čim bolj se bomo izkazali napredne in pomirilive ter da spoštujemo zakone o državljanski svobodi v načelu samoodločevanja med nami samicami, tem bolj bodo vplivali tudi na naše velike zavezniške zlasti pa na Ameriko, da se po tem načelu odredi tudi naš odnos napram Italiji, kajti Amerika je ona, ki si je izkazala za našijo zaščitnico pravice po načelu narodnega samoodločevanja.

Naši odnosi z Italijo še niso rešeni. Čim bolj se bomo izkazali napredne in pomirilive ter da spoštujemo zakone o državljanski svobodi v načelu samoodločevanja med nami samicami, tem bolj bodo vplivali tudi na naše velike zavezniške zlasti pa na Ameriko, da se po tem načelu odredi tudi naš odnos napram Italiji, kajti Amerika je ona, ki si je izkazala za našijo zaščit

"SLOVENSKE NOVICE".

List za Slovence v severozapadu Zjednjeneh Držav.

Izhaja vsaki petek.

Izda

SLOVENSKO TISKOVNO DRUŠTVO

na Calumetu, Mich.

NAROCNINA ZA AMERIKO:

Za celo leto ..... \$ 2.00
za pol leta ..... \$ 1.00

Za avtovo in drugo inozemstvo:

Za celo leto ..... \$ 3.00 ali 15 Kr.

za pol leta ..... \$ 1.50 ali 8 Kr.

Posemne izdati po 5 ct.

NAZNANILA (advertismenta) po dogovoru.

ROKOPISI se ne vračajo.

DOPISI brez podpisu se ne sprejemajo.

V skupaj presevite iz jednega v drugi kraj

naj se nam blagovoli naznaniti staro bivališ

Dopis, denar in narocilnaj se dospošljajo pod zastavo:

Slovenian Publishing Co.,
211-7th Street.
Calumet, Mich.

"SLOVENIAN NEWS."

Published every Friday at Calumet, Mich. by the "Slovenian" Publishing Co., 211 7th St. Calumet, Mich.

The only Slovenian paper in the Northwestern part of the U. S. of America.

SUBSCRIPTION \$1.00 per year.

The best advertising medium for Michigan innesota and other Western States.

Advertising rates sent on application.

Entered at the Post Office at Calumet, Mich. as second class matter.

Telefon 64.

CALUMET IN OKOLICA.

— Za Rudolfa je bil krščen novorojenček Alojzija in Ane Klanček in Laurium.

— Ko smo pred dvemi tedni blagoslovili službeno zastavo, smo se radovali, ker do tedaj nismo izgubili nobenega izmed 121 mladičev, ki se nahajajo v vojni. Toda veselje je bilo prezgodnje.

Zadnji petek so prišle na Calumet tri brzjavke ob enem, ki so uradno naznane smrt treh naših vojakov. Saržent Peter Strutzel, sin Georga in Barbare Strutzel iz sedmeceste je padel v bitki dne 27. septembra. Pokojni je bil rojen v Manistique Mich. pred 25ti leti. Kot mal deček je prišel s stariši na Calumet. Pred vojno je služil tri leta v redni ameriški armadi in sicer pri konjeniči. Kot saržent je bil po dosluženih letih častno odpuščen iz armade. Ko je pa Amerika vstopila v vojno, je zopet prost voljno vstopil in sicer to, pot v infanterijo. Na Francosko je prišel letos po leti z 314 tim inf. regimentom, kjer je našel častno smrt na bojnem polju. Za njim žalujejo oče in mati, sestri Mrs. Mary Plautz in Mrs. Katarina Plut in bratje Joseph, ki je tudi na Francosku, John, George, Michael, Charles in Frank, vsi živeči na Calumetu. — Steve Žagar, sin Antona in Katarine Žagar iz Bollman Addition, Laurium, je umrl dne 28. septembra na ranah, ki jih je dobil v bitki. Tudi on je bil 24 let star in je bil rojen na Calumetu. Pred štirimi leti se je oženil, a soproga ma je že lansko leto umrla. Z željo, da tudi on nekaj stori za vzvišeno idejo demokracije, je vstopil v armado. In doprinesel je res največjo žrtvo, dal je svoje življenje za svobodo narodov. Poleg starišev zapušča še dve sestri in enega brata. — Mr. Jos. Deržaj iz Centennial pa je dobil od svoje hčerke Marije v Detroitu brzjavko, da je njegov sin Joseph padel v bitki na Francosku. Mladenc je bil star 24 let in je že več let bil v Detroitu, kjer je do vstopa v armado delal v eni ondotočni avtomobilnih tovarn. Tudi njeni ni pirznešta sovražna krogla, v tudi francoski deželi mirno spava spanje junaka. Za njim žalujejo oče — mati mu je umrla pred leti — in pa dve sestri.

Tugujoci staršem in sorodnikom vseh treh mladičev izrekano našo najiskrenje sožalje nad prerno izgubo nadrebudnih sinov. V njihovi žalosti naj jih tolazi sladka zavest, da so umri njih sinovi najbolj častne smrti, smrti junaka na vojnem polju. Zlate zvezde v naši službeni zastavi naj jih vedno spojinjajo, da so dali svoje življenje v službi domovine za najbolj zvišene ideje človečanstva, za demokracijo, za prostost in svobodo narodov sveta! Naj spijo mirno spanje pravičnega v z junaško kryjo napoljeni francoški zemlj!

Slava Junakom! Blažen Njih Spomin!

— V nedeljo popoldne ob poleti 2. uru vršil se je v cerkveni dvorani slovenski narodni shod, katerega se je udeležilo zelo veliko število rojakov iz Calumeta in okolice. Shod je otvoril sklicatelj, Rev. L. F. Klopčič, ki je v par besedah označil namen shoda, nameč da protestujemo proti zasedenju velikega dela slovenske zemlje od strani italijanske vlade. Predsednikom shoda je bil nato enoglasno izvoljen Rev. L. F. Klopčič, zapisnikarjem pa g. Jos. Češarek. G. župnik je uato v daljšem in vznemenu govoru pojasnil rojakom sedanje stanje naših bratov v starji domovini. Naš stari sovražnik Italijan, kateri že leta in leta deluje na to, da si podvrža velik del slovenskega ozemlja zlasti pa Trst, je sedaj svojo požreznost naravnost pokazal s tem, da je po padcu Avstrije zasedel dotedne pokrajine, kateri si bode skušali tudi ob sklepu miru pridržati. To bi pomenilo poitaljančenje ondotnega slovenskega ljudstva nasprotovalo bi pa tudi težnjam predsednika Wilsona, kateri se je že večkrat javno izrazil, da je šla Amerika radi tega v vojno, da bi izvojevala malim narodom, ki so soščali pod težkim jarom nemške in avstrijske avtokracije, prostost in svobodo. Ves slovenski narod mora izraziti ogorčenie proti namenu italijanske vlade. Naj se ameriška javnost potom protestnih rezolucij seznaní z našimi zahtevami, da bi vsaj na ta način dobile naše želje odmev pri mirnovi konferenci. Prihodnji govornik, g. Jos. Plautz ml. v kratkih besedah pojasnil današnji položaj in se dotakně tudi razpora, ki se je celo sedaj v teh kritičnih časih zanesel med ameriške Slovence namreč med Slov. Republiko. Združenjem in Slov. Narodno zvezo. Pozivlja navzoče, da naj bi složno delovali med seboj, da posrememo našemu narodu v starji domovini, da mu zasije solnce svobode, kot si je nam v Zdr. Državah. Nato spregovori par besed tudi zapisnikar, g. Jos. Češarek. G. predsednik zatem prebere rezolucijo, ki se glasi:

Mi Ameriški državljeni slovenskega pokolenja, živeči na Calumetu in bakremem okrožju Michigana, zbrani na javnem shodu dne 24. nov. 1918 smo sprejeli sledoč:

RESOLUCIJO:

Ker je bil namen Zdr. Držav

pri vstopu v svetovno vojno, da

oprosti manjše narode izpod kruge jarma stoletnih tlačiteljev, in

Ker je predsednik Zdr. Držav

uradno priznal upravičenost narodnih aspiracij Jugoslovanov in

samooddločevanja o narodni upravi, in

Ker prenirje sklenjeno med Italijo in bivšo Avstro-Ogrsko možnosti ogroža samostojnost in neodvisnost velikega dela slovenskega naroda, in

Ker se je batil, da bo ta sedaj od

Italije okupirani del slovenskega

in hrvatskega ozemlja pri sklepangu miru sprejet pod okrilje tuge jezične italijanske vlade.

Bodi sklenjeno, da mi slovesno

pretestujemo proti nečuvenem in

kršenju narodnostnih pravic in

da se naprosi ameriško vlado in

predsednika, Nj. Ekslenco Wod-

row Wilsona, da pri mirovni kon-

ferenci vporabita ves svoj vpliv,

da se deli Jugoslovanom pravico

za kero so naši sinovi prelivali

kri, da se strogi pogoj premirja z

ozirom na zasedene slovenske in

hrvatske pokrajine, ki obsegajo

celo Primorsko z Gorico, del

Kranjske, Trst, Istro in dalmatin-

sko obrežje ublažijo in da se pri-

sklep mu te prokrajine združijo z neodvisno Jugoslavijo.

Dalje bodi sklenjeno, da se pos-

lje po eni iztis te rezolucije Nj.

Ekslenco predsedniku Wilsonu,

državnemu tajništvu, našemu kon-

gresniku Hon. W. F. Jamesu

Jugos. Narodnemu Svetu, Wash-

ington, Slovenski Narodni Zvezu,

Cleveland, O. in da se prevod obe-

lodani lokalnih angleških lis-

tih.

Rev. L. F. Klopčič, pred.

Jos. Češarek, zapisnikar.

Resolucija je bila enoglasno

sprejeta z burnimi pozdravi, na

kar je predsednik zaključil ta po-

membni shod.

— Mr. John R. Sterbenc ml.

je odpotoval 2. decembra v L'Anse,

kjer je kupil farmo. Družina bo

ostala na farmi, dočim bo Mr.

Sterbenc prišel nazaj na Calumet,

kjer bo čez zimo še delal v rud-

niku.

— Pvt. Louis Starha, ki je

prišel na dopust iz Camp Jackson,

S. Car., dase udeleži pogreba

svojega brata Edwarda, se je ta

teden vrnil nazaj v taborišče.

— Miss Catherine Kastelic,

učiteljica na javni šoli v Iron

Mountain, je na počitnicah pri

svoji materi na Laurium. Šole na

Iron Mountain so morali namreč

radi zopetnega izbruhu španske

influenze ponovno zapreti.

— Sezona na srne se bliža kon-

cu, a dosedaj je pri enomerle le ma-

lo lovcev bilo srečnih, da so pri-

nesli svoj plen donov. Posebno

slovenski nimrodi so imeli letos

smolo. Kolikor nam znano, so

dodaj razvesili svoje prijatelje

iz smeri samo gg. Math Benčič

Jos. Werschay, Jos. Weis, John La-

mut, Jos. Gorske in John Turk. No

morda bosta pa zadnja dva dneva

bolj srečna.

— O joj, o joj! Sedaj smo pa

res "bone dry". Deželni inspek-

tor živeža in zdravil je namreč od-

ločil, da po Michinganski suhi

postavili ni dovoljeno delati vina

ni doma za osebno porabo. Do-

daj smo mislili, da nam je vsaj

dovoljeno, sedaj nam je pa še

ta tolaža splavala po vodi. Da

bi se vsaj našel kje kak sodnik,

ki bi prav razumel daha zakona in

razumljenja.

— Neki Mike Stimač iz Pain-

nesdale je hotel utihopalni "vrisko"

v Michigan, pa so ga prijeli ko je

izstopil iz vlaka. Sedaj pričakuje

sodbe v Trudelovev hotelu na

Houghtonu.

— Tem potom se podpisani

srčno zahvaljujem Mrs. Mary

Benčič, soprog g. Frank Benčiča

za njene prijazne obiske za časa

</div